

Oktober 2009

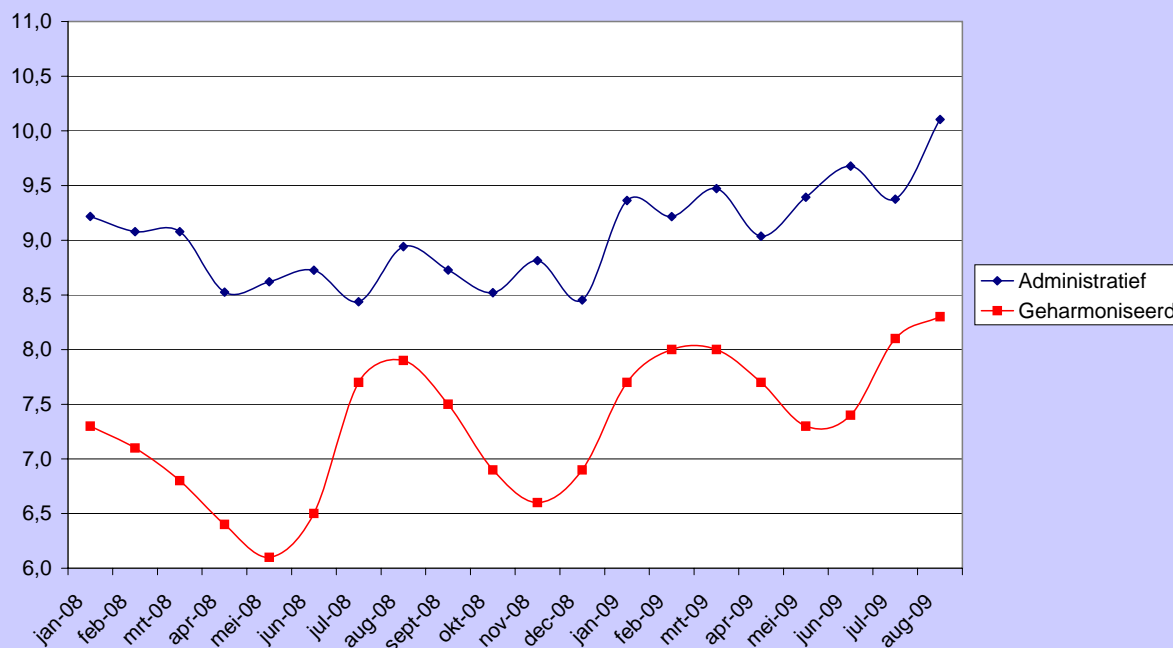
De werkloosheid op haar hoogste peil sinds het begin van de crisis

- **De werkloosheid: moet het ergste nog komen?**
- **De uitzendarbeid en het aantal openstaande betrekkingen lopen weer terug**
- Het aantal niet-werkende werkzoekenden is in augustus met 9,3% op maandbasis en met 11% op jaarbasis gestegen tot 501.245 personen. Met een administratieve werkloosheid van meer dan 10% bereikt de werkloosheid haar historische hoogtepunt sinds het begin van de crisis.
- De werkloosheid in België groeit momenteel even snel als in de Europese Unie en de Eurozone.
- De tijdelijke werkloosheid blijft hoog.
- Vlaanderen is erger getroffen door de stijging van het aantal niet-werkende werkzoekenden dan Brussel en Wallonië.

De werkloosheid: moet het ergste nog komen?

In augustus 2009 telde België 501.245 niet-werkende werkzoekenden, hetzij een stijging met 42.840 eenheden (+ 9,3%) in vergelijking met juli 2009 en met 49.498 eenheden (+11,0%) in vergelijking met augustus 2008.

Grafiek 1: Administratieve en geharmoniseerde werkloosheidsgraad (niet seizoensgezuiverde)

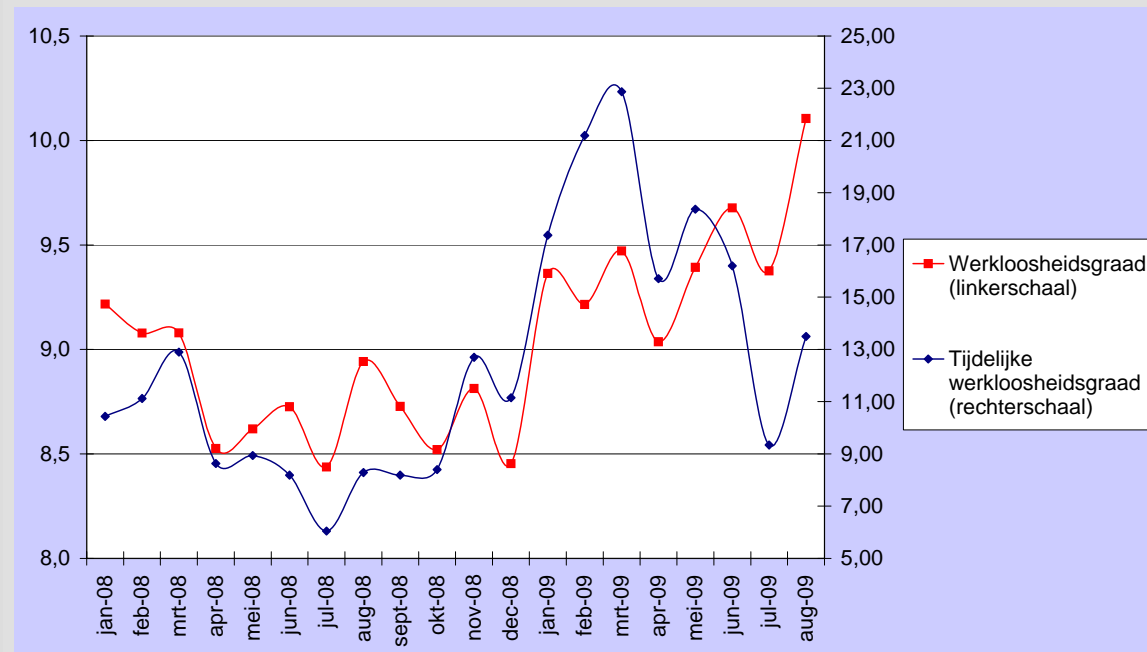

Bron :RVA, Eurostat, NBB, ADSEI
Berekeningen: FOD WASO

Zoals blijkt uit grafiek 1, die een weergave is van de werkloosheid in België volgens de administratieve en de geharmoniseerde Europese definitie ervan, liggen deze werkloosheidscijfers op hun hoogste peil sedert het begin van de crisis, omwille van de nieuwe stijging in augustus. De twee curves tonen een duurzame stijging van de werkloosheidscijfers sinds december 2008; deze stijging zou zich de volgende maanden doorzetten volgens de voorspellingen van het Federaal Planbureau dat een geharmoniseerd werkloosheidscijfer van 9,6% voorspelt in 2011. We zullen de komende maanden nagaan of deze voorspellingen kloppen.

Er dient opgemerkt dat indicatoren zoals het Belgische geharmoniseerde seizoengezuiverde werkloosheidscijfer vergeleken met de indicatoren van de Europese Unie (EU-27) en de Eurozone (EA-16) lijken aan te tonen dat inzake werkloosheid het ergste nog moet komen. Hoewel het Belgisch werkloosheidscijfer tussen november 2008 en juni 2009 in kleinere mate is gestegen (+ 1 procentpunt) dan in de Europese Unie (+1,7 procentpunt) en van de Eurozone (+1,6 procentpunt), geldt dit niet meer voor de periode van juni 2009 tot augustus 2009, waarin alle cijfers zijn gestegen met 0,2 procentpunt. Dit verschil tussen ons land en de andere Europese landen is ongetwijfeld te wijten aan een vertragingseffect dat werd veroorzaakt door een Belgische wetgeving inzake werkgelegenheid die relatief lange opzegperiodes (bedienden) inhoudt en lange herstructureringsprocedures, alsook het stelsel van tijdelijke werkloosheid (arbeiders).

Grafiek 2 : Tijdelijke werkloosheidsgraad en werkloosheidsgraad (niet seizoensgezuiverde)

Bron : RVA, NBB, ADSEI, RSZ
Berekeningen: FOD WASO

De sterke daling van het aantal tijdelijke werklozen, grafiek 2, die is ingezet in mei 2009, is opgehouden in augustus. In augustus 2009 waren er 185.008, wat een stijging met 57.791 eenheden betekent (+ 45,4%) in vergelijking met juli 2009 en met 64.767 eenheden (+ 53,9%) in vergelijking met augustus 2008. Deze stijging is niet abnormaal, daar juli vaak de maand is waarin de tijdelijke werkloosheid het laagst is, maar de stijging werd dit jaar versterkt door de economische en financiële crisis.

In absolute cijfers is de stijging van augustus tot juli voor dit jaar (+ 57.791 eenheden) de grootste van de voorbije 10 jaar ; in relatieve cijfers (+ 45.4%) was alleen 2003 slechter en wat de stijging op jaarbasis in relatieve cijfers betreft (+53,9%), gaat het ook om de grootste stijging sinds het jaar 2000. In ieder geval zijn de absolute cijfers van de tijdelijke werklozen voor de laatste 8 maanden van 2009 de hoogste van de voorbije 10 jaar.

Zoals reeds gezegd, werd de loopbaanonderbreking en het tijdskrediet gebruikt als alternatief voor de tijdelijke werkloosheid voor de bedienden ; het aantal personen in deze stelsels is immers voortdurend gestegen van december 2008 tot juni 2009. De stabilisering van de stijging in de maand juni was slechts van korte duur, want in augustus bedroeg de stijging 1.385 eenheden op maandbasis (+0,5%) en 20.842 eenheden op jaarbasis (+8,8%).

De economische crisis leek slechts een kleine impact te hebben gehad op de « klassieke uitweg » uit de arbeidsmarkt in geval van herstructureringen, namelijk het brugpensioen en de verwante systemen. We moeten echter wijzen op een stijging met 969 eenheden (+0,5%) op maandbasis in augustus, wat neerkomt op de belangrijkste stijging sinds januari 2008, zowel in absolute als in relatieve cijfers. We stellen ook vast dat, hoewel de dalende tendens duidelijk lijkt, deze zich niet aan hetzelfde ritme voltrekt in de tijd. Tussen februari en december 2008 bedroeg de gemiddelde daling op maandbasis -0,3%, terwijl de gemiddelde daling op maandbasis tussen januari en augustus 2009 - 0,06% bedroeg. In de komende maanden zullen we zien of de gevolgen van de crisis op de arbeidsmarkt een negatieve weerslag zullen hebben op de resultaten die werden geboekt door het Generatiepact.

Van januari tot juli 2009 had de stijging van de werkloosheid de jongeren (15-24 jaar) harder getroffen dan de rest van de bevolking (25-74 jaar). De stijging van de werkloosheid van de jongeren –volgens de geharmoniseerde Europese statistische definitie ervan- op jaarbasis was groter dan de stijging voor de rest van de bevolking. In augustus daarentegen is deze tendens omgekeerd, in tegenstelling tot wat zich voordoet in de Europese Unie en de Eurozone. Desondanks blijft de werkloosheid bij de jongeren in België hoger dan in de Europese Unie (19,8%) en de Eurozone (19,7%). In augustus bedroeg de werkloosheid bij de jongeren van 15-24 jaar 21,2% (+0,3 procentpunt op jaarbasis) en die van de leeftijdsgroep van 25-74 jaar 6,5% (+0,4 procentpunt op jaarbasis).

In de nieuwsbrief van september hadden we aangekondigd dat de verslechtering van de situatie op de arbeidsmarkt naar aanleiding van de economische crisis meer mannen dan vrouwen treft. Sinds juni 2009 stellen we echter vast dat de stijging van de werkloosheid van de mannen en de vrouwen voortaan even snel plaatsheeft voor de twee groepen. In de komende maanden zullen we nagaan of deze tendens wordt bevestigd.

Tabel 1 toont aan dat de stijging op jaarbasis veel groter is in Vlaanderen dan in Brussel en Wallonië. Deze tendens van een grotere stijging van het aantal niet-werkende werkzoekenden in het Vlaams Gewest lijkt niet af te zwakken op basis van de cijfers voor de maand augustus.

Tabel 1: Aantal U.V.W. naar gewest en geslacht

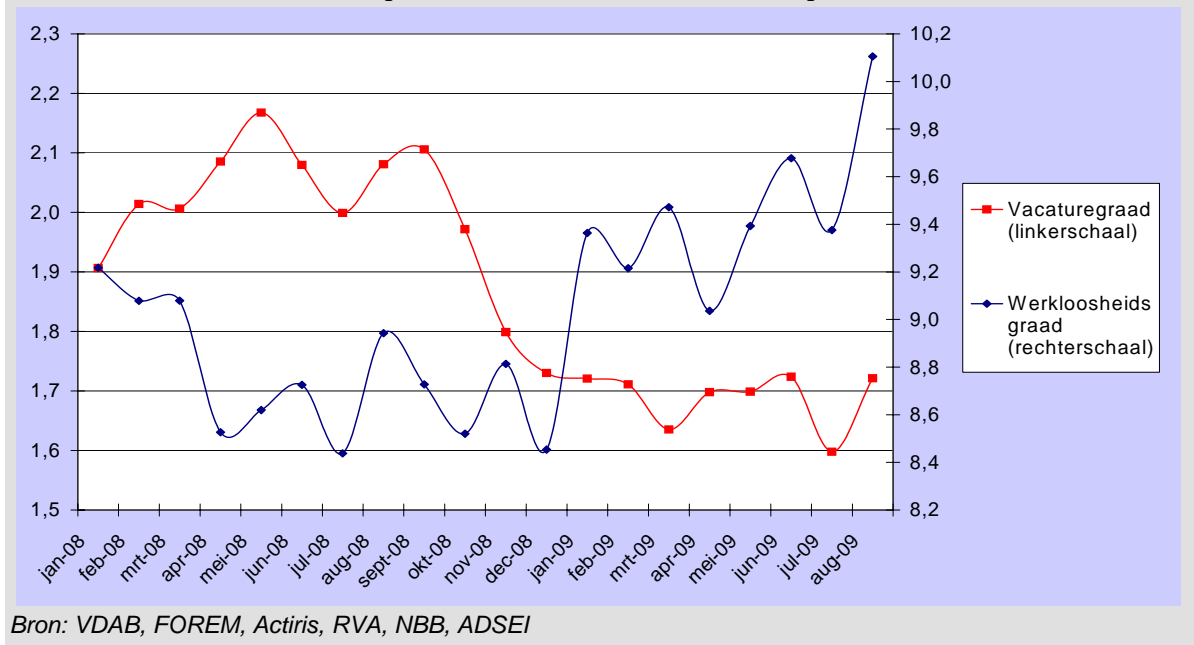
	Aantal U.V.W. in augustus 2009	Evolutie tegenover juli 2009	Evolutie tegenover juli 2008
BELGIE	501.245	9,3%	11,0%
Mannen	253.650	9,5%	18,5%
Vrouwen	247.595	9,2%	4,2%
VLAAMS GEWEST	193.056	13,7%	19,6%
Mannen	98.960	13,5%	31,1%
Vrouwen	94.096	14,0%	9,4%
WAALS GEWEST	224.723	5,8%	5,8%
Mannen	110.671	6,3%	12,6%
Vrouwen	114.052	5,4%	-0,1%
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	83.466	9,3%	7,1%
Mannen	44.019	9,0%	9,2%
Vrouwen	39.447	9,7%	4,9%

Bron : RVA

De uitzendarbeid en het aantal openstaande betrekkingen lopen weer terug

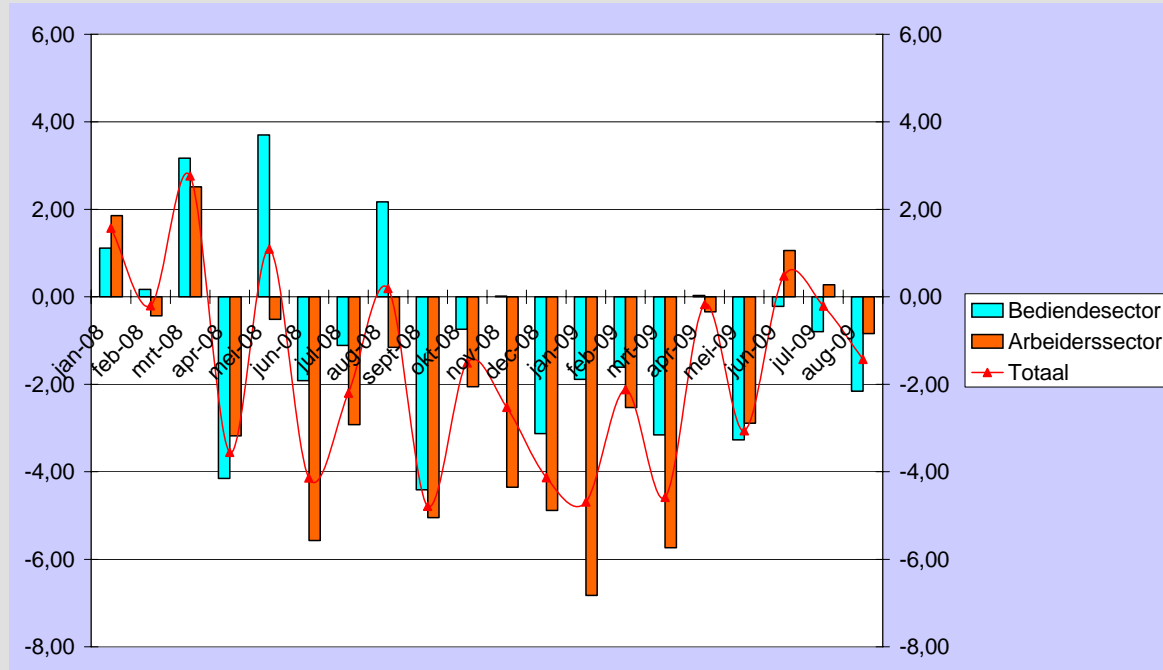
Eind september waren er 43.526 openstaande betrekkingen bij de regionale plaatsingsdiensten, hetzij 5.553 (-11,3%) minder dan in augustus 2009. Van deze banen zijn er 34.761 (-6,7% op maandbasis) beschikbaar in Vlaanderen, 6.607 (-13,1%) in Wallonië en 3.846 (-9%) in het Brussels Gewest. Het percentage openstaande betrekkingen (zie grafiek 3), gedefinieerd als het aantal werkaanbiedingen gedeeld door het aantal openstaande en ingenomen arbeidsplaatsen, is met 0,1 procentpunt op maandbasis gestegen en met 0,4 procentpunt op jaarbasis gedaald.

Grafiek 3: Administratieve vacaturegraad en administratieve werkloosheidsgraad

Grafiek 3 toont aan dat het percentage openstaande betrekkingen en het werkloosheidscijfer sinds april 2009 onderhevig zijn aan schommelingen die gelijkaardige richtingen uitgaan. Als deze feitelijke toestand aanhoudt in de komende maanden, moet worden nagegaan of dit geen indicator is van een structureel onevenwicht op de arbeidsmarkt in België.

Grafiek 4: Evolutie van het aantal gepresteerde uren door uitzendkrachten in vergelijking met vorige maand

Bron : Federgon

Wat het uitzendwerk betreft, zet de daling van het aantal gepresteerde uren door uitzendkrachten (grafiek 4) die reeds duurt sinds oktober 2008 zich voort in de maand augustus, ondanks een stijging in de maand juni 2009. Het aantal gepresteerde uren door uitzendkrachten is met 1,43% gedaald in vergelijking met juli 2009. We moeten echter opmerken dat –net zoals grafiek 4 aantoont- de terugval van het aantal gepresteerde uren door uitzendkrachten in de bediendesector een negatieve weerslag heeft op het totale resultaat, hoewel het aantal gepresteerde uren door uitzendkrachten in de arbeiderssector na een stijging gedurende twee maanden (juni-juli) ook gedaald is in augustus.